

Bizkaia

Arrazola (Atxondo): tsó tsó tsó
Arrieta: etóři
Bakio: etórjona
Bermeo: etóři
Berriz: etórjetóři, eũtsóeũtsó
Bolibar: éřđu éřđu, éřđu ȳóři
Busturia: *etórjona
Dima: etóři oná
Elantxobe:
Elorrio: etórjona
Errigoiti: etóři
Etxebarri: etóři
Etxebarria: *tóri eldú: eldú: *tóri
Gamiz-Fika: etóřona
Getxo: tsútsú etóři
Gizaburuaga: eřđu
Ibarruri (Muxika): etóři xaten, óna
Kortezubi:
Larrabetzu: *etóři ona
Laukiz: etórjona
Leioa: etórjona
Lekeitio: eřđu
Lemoa: etóři
Lemoiz: oná
Mañaria: etóři
Mendata: etórjona
Mungia: etóři
Ondarroa: ářba etóři
Orozko: tsó tsó etóři
Otxandio: aũtsó etóři
Sondika: etóři
Zaratamo: etóři
Zeanuri: etóři ona
Zeberio: etóři
Zollo (Arrankudiaga): etóři
Zornotza: tsótsótsó

Araba

Aramaio: áũtso

Gipuzkoa

Aia: etórjoneá tós tós, tós tříu tříu tós ř:íu
Amezqueta: tó:ʰs tó:ʰs
Andoain:
Araotz (Oñati): dóřř dójř
Arrasate: etóři

Arroa (Zestoa): tój tój tój, tóũs tóũs
Asteasu: toři^oneá
Ataun: tós, *tós *tós
Azkoitia: tós tós tóũs tóũs tóũs
Azpeitia: etórřář onéa, *tórřoneá
Beasain: tó st^ořító s
Beizama: ářđa, *tóri
Bergara: toós
Deba: tós tós, tój tós
Donostia: tos tos tos
Eibar: toři, tótó: tóřító:
Elduain: onéa*tósbeřé, *neá*tós
Elgoibar: tóũs
Errezil: etós etós, etórřoneá
Ezkio-Itsaso: ářđaonéa, tórřař onéa
Getaria: tós tós tós tós
Hernani:
Hondarribia: toś, toři
Ikaztegieta: toři onéa
Lasarte-Oria: tořiářbeřá
Legazpi: toũř
Leintz Gatzaga: řémřém, etórřjona
Mendaro: *tórřoná:
Oiartzun: tós *tós *tós, tós tós tós, toři *toři
Oñati: tsó tós
Orexa: tós tós
Orio: etóři onéa
Pasaia: tóũs tóũs, toři toři
Tolosa: ářdábřřáon^a*ř^oneá, tóst^ořř
Urretxu: tós tóũs tóũs, óřř třikřřřikřř:
Zegama: tóri tóri

Nafarroako Foru Komunitatea

Abaurregaina / Abaurrea Alta: nó nó
atóřař
Alkots: tós tós
Aniz: tós tós tós
Arbizu: tórřjoneá
Berute: atós atós, tós tós tós
Donamaria: tós tós tós
Dorrao / Torrano: tós tós
Erratzu: sátosáto
Ettxalar: tóũstóũstóũs
Ettxaleku:
Ettxarri (Larraun): tós tós tós
Eugi: tóřřtój, sáto, toři lekuré
Ezkurra: *tóũs *tóũs *tóũs
Gaintza: tój tóřř třřkřř tój třřkřř, tós tóũs, tós

tós tóũs tóũs
Goizueta: tóũs
Igoa: tóũs tóũs
Jaurrieta: muřřáđř, kátřř kátřř kátřř
Leitza: tó:s *tós *tós, atós^ořř^otós, řřř^ořř^ořř^otós
Lekaroz: sátosáto
Luzaide / Valcarlos: aũřřř aũřřř aũřřř
Mezkiritz: tós tós, tój
Oderitz: tós tós
Suarbe: tós tós
Sunbilla: tóřřřtójřř
Urdiain: třř třř
Zilbeti: tós
Zugarramurdi: toři toři, atóřř atóřř atóřř

Lapurdi

Ahetze: áũřřř áũřřř
Arrangoitze: ^háũřřř^háũřřř
Azkaine: to to, *satosé
Bardoze: háũřřř háũřřř háũřřř
Beskoitze: háũřřř háũřřř háũřřř háũřřř, áũřřř
áũřřř áũřřř
Donibane Lohizune: tó tó tó
Hazparne: háũřřř: háũřřř, aũřřř: áũřřř
Hendaia: tó tó tó:
Itsasu: háũřřř
Makea: háũřřř háũřřř, sářřř
Mugerre: hawi hawi hawi
Sara: tośo tós tóśo, sató sató
Senpere: áũřřř, áũřřř
Urketa: háũřřř háũřřř háũřřř, řáũřřř, řáto řáto
Uztaritze: áũřřř áũřřř

Nafarroa Beherea

Aldude: aũřřř aũřřř
Arboti: háũřřř háũřřř háũřřř
Armendaritze: háũřřř
Arnegi: háũřřř aũřřř
Arrueta: háũřřř^háũřřř^h
Baigorri: háũřřř háũřřř
Bastida: háwi háwi
Behorlegi: háũřřřháũřřř
Bidarra: háũřřř háũřřř
Ezterenzubi: háũřřř háũřřř háũřřř
Gamarte: háũřřř
Garruze: háũřřř, sářřř
Irisarri: ^háũřřř háũřřř
Izturitze: háũřřř: uřřř: uřřř: uřřř:, řáũřřř

Jutsi: háũřřř
Landibarre: uřřř: uřřř: uřřř
Larzabale: háũřřř:
Uharte Garazi: háũřřř háũřřř, háũřřř

Zuberoa

Altzai: háũřřř:
Altzürükü: háũřřř, háũřřř, háũřřř
Barkoxe: hářřř, hářřřhářřř
Domintxaine: háũřřř: háũřřř:
Eskiula: ářřřoé:, ářřřoé: háũřřř
Lorraine: háũřřřř, háũřřřřháũřřřř, óřřř:
Montori: hářřř^v, hářřř^v hářřř^v hářřř^v
Pagola: háũřřř, sářřř sářřř
Santa Grazi: háũřřřř: háũřřřř, tťáũřřř tťáũřřř
Sohüta: háũřřřřháũřřřř
Urđřřarbe: háũřřř^o háũřřř
Ürrüstoi: háũřřřřř: háũřřřřř:

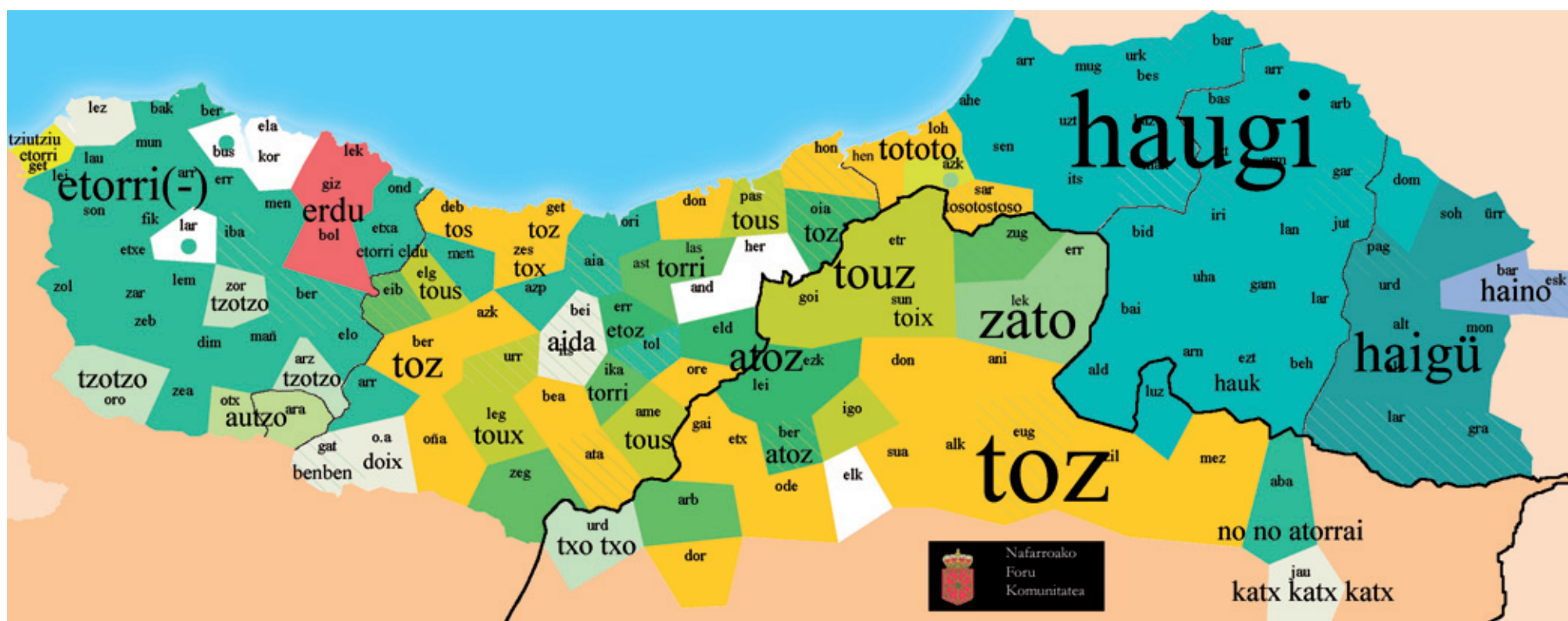
Mapan sartzen ez diren erantzunak

Arrazola (Atxondo) (B): tsó tsó tsó
Berute (N): atós atós
Eugi (N): toři lekuré
Oiartzun (G): tós *tós *tós, toři *toři
Orozko (B): tsó tsó etóři
Sara (L): tośo tós tóśo
Urketa (L): řáto řáto

691. Mapa: modo de llamar al ganado vacuno / cri pour appeler les bovins / manner of calling out to cattle

GALDERA: 24720; ALG: 1144; ALEANR: V, 585

	torri-
	haigü
	haino
	etorri(-)
	erdu
	tototo
	autzo
	xauri
	haugi
	tos/z
	tous/z
	tziutziu etorri
	tzotzo
	atoz atoz
	bestelakoak

- Behiak edo idiak etor daitezzen zer esaten zaien bildu da. Nahiz jatorriz hikakoak diren aditz-forma zenbait, hala nola *haugi* edo *haigü*, osoki lexikalizaturik izanik, behi-talde baten deitzeko balia daitezke (eta ez bakarrik behi bakar baten deitzeko). Behi gaztea ala zaharra izatea, prestua ala umore tzarrekoa, lekukoek kontuan hartzen dute deitzeko moduan.

- **Bestelakoak:** aida (Beizama, Ezkio-Itsaso), benben (Leintz Gatzaga), doix-doix (Araotz), katx-katx (Jaurrieta), mugi adi (Jaurrieta), oi txiki-txiki (Urretxu), oila (Larraine), ona (Ibarruri, Lemoiz), ttau-ttau (Santa Grazi), zaite (Makea).

Kortezubi: *Deitxu beren ixena. Da ganaduek beren ixena entzun eitzen dabe gero!*

Zestoa: *Tox-tox-tox txikiya baldin ba, ta aundíya baldin bá: tóuz-tóuz!*

Orio: *Neóni baldin banó, zálla etórtzen; oyúa baño obia izate a bálde baten eo, artó pixkat ástintzia, aik etortzeko; játen óitu baldin badé batez ere...*

Izturitze: *Hixtu edo oihu, “haugi ugi ugi” dener; pherestia bada: “xauri”.*

Izturitze: *“Xauri” behi bati, eta ona balinbada; “haugi” denei.*

Jutsi: *“Haugi” e dener [ez bati baitezpada].*

Sohüta: *Haugü denei mintzatuz.*

Barkoxe: *Haino denei, ez baitezpada behi bakar bati.*